

Redovisning av medel beviljade till insatser för jämställdhet, antidiskriminering, barnrättsperspektivet och nationella minoriteter

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade vid sammanträde 2019-03-11 om att bevilja medel för insatser inom jämställdhet, antidiskriminering, barnrätt och nationella minoriteter. Denna redovisning avser de medel som beviljades i enlighet med beslut i ärendet STK-2018-1325.

Vid vilken nämnd har utvecklingsarbetet bedrivits?

Funktionsstödsnämnden

Utvecklingsarbetets namn:

Ett barnrättssäkrat funktionsstöd/Tre områden för att stärka barnrättsperspektivet för barn med funktionsnedsättning

Utvecklingsarbetets måluppfyllelse:

Funktionsstödsnämnden beviljades medel för att under 2019 bedriva utvecklingsarbete inom tre huvudsakliga områden. Dessa var kommunikation och delaktighet, kunskap och kompetens samt dialog med, och stöd till, anhöriga. För utvecklingsarbetet fanns fyra mål. Måluppfyllelse för respektive mål samt de insatser som bedrivits inom de tre områdena beskrivs nedan.

1) Att rätten och möjligheten till delaktighet och inflytande stärks för de barn som har insats inom funktionsstödsnämndens verksamheter.

Under 2019 har funktionsstödsnämnden fortsatt utvecklingsarbetet kring kommunikation, delaktighet och inflytande i de verksamheter som möter barn dagligen. Att barn har möjlighet att kommunicera och komma till tals i frågor som rör dem är en förutsättning för delaktighet, och i detta är kommunikativt och kognitivt stöd centralt. En viktig del i förvaltningens arbete under året har därför varit den fortsatta implementeringen av kommunikationsstöd och samtalsmetoder för att stärka samtalet med barn, både inom de olika insatserna och i utredningsprocessen vid ansökan om insats.

En stor del av utvecklingsarbetet har också handlat om att barnrättssäkra de olika insatserna. Under året har barnrättsspecialist Åsa Ekman arbetat tillsammans med verksamheterna (myndighetsenheten, korttidsverksamheten, LSS-boende barn, avlösar- och ledsagarservice, kontaktpersonsverksamheten och personlig assistans) för att integrera ett barnrättsperspektiv i ordinarie arbetssätt och processer. Detta processtöd har till stora delar haft fokus på barns möjlighet och rätt till delaktighet och inflytande i sina insatser. Exempelvis har myndighetsenheten haft handledning kring barnets bästa i utredningar och utveckling av den kommunikativa miljön och möjligheterna för barnet att komma till tals i utredningsprocessen, vilket har lett till ett ökat fokus på barnets perspektiv hos handläggarna. Arbetet har också skett genom fortsatt implementering av kommunikationsstödet Widgit och genom framtagande av en lättläst broschyr som med bildstöd beskriver handläggningsprocessen samt ett informationsbrev med bilder att använda vid till exempel bokning av hembesök. Under året har också myndigheten och barnverksamheterna samarbetat kring ett gemensamt bildstöd som ska underlätta förståelsen för handläggningsprocessen och de olika insatserna. Enheten för korttidsboende och LSS-boende för barn har också drivit ett arbete för att utveckla kvaliteten och barnets delaktighet i genomförandeplaner. En av enhetens sektioner har tagit fram en förenklad genomförandeplan med bildstöd tillsammans med brukare, vilket har haft positiv effekt. Med anledning av ett överskott i budgeten gavs också möjlighet, i samråd med stadskontoret, att använda en del av de beviljade medlen till att köpa in material till korttids- och boendeverksamheten som syftar till att stärka möjligheten för barn att vara delaktiga i sin vardag på olika sätt.

2) Att utifrån påbörjad struktur för barnrättsarbetet fördjupa och förstärka barnrättskompetensen i de verksamheter som arbetar direkt med barn.

Den struktur för barnrättsarbetet som startade 2018 har fortsatt utvecklas under 2019, med utgångspunkt i *Utvecklingsplan för arbetet med barnets rättigheter i Malmö stad* samt nulägesanalysen och de identifierade rättighetsområdena. Den interna barnrättsgruppen med representanter från olika avdelningar, verksamheter och roller har träffats regelbundet under året. Gruppen fungerar som ett samarbetsforum för barnrättsarbetet där gemensam dialog och planering för och uppföljning av utvecklingsarbetet sker. Planering och återkoppling kring utvecklingsarbetet sker även tillsammans med enhetschefer och sektionschefer för de berörda verksamheterna, där ett flertal möten hållits under året. Samordnare för barnrättsarbetet ingår i alla dessa forum.

Den 1 januari 2019 startade den nya organisationen där korttidsboende och LSS-boende för barn samlades i en enhet. Organiseringen har gett större möjligheter att arbeta för ett ökat barnrättsperspektiv genom bland annat samlad kompetensutveckling, arbetssätt och gemensamma barndagar med olika teman. Arbeta har genomförts under året för att säkerställa att samtliga medarbetare i enheten har en gemensam kompetens i barnrättsfrågor och i metoder för samtal och samspel med barn, såsom Marte Meo. Detta beskrivs närmre under mål 4. En effekt som redan kan ses av det samlade greppet rörande barnrättsperspektivet inom den nya enheten är att det har lett till en ökad dialog både mellan verksamheterna i enheten, mellan verksamheterna och myndigheten och med andra förvaltningar såsom arbetsmarknads- och socialförvaltningen, grundskoleförvaltningen och fritidsförvaltningen. Flera insatser har också genomförts under året för att fördjupa och förstärka barnrättskompetens i förvaltningen, detta är beskrivet under mål 4.

3) Att stödet till föräldrar och anhöriga till barn med funktionsnedsättning i nämndens verksamheter stärks.

Stödet till föräldrar och anhöriga till barn med funktionsnedsättning är direkt kopplat till barnens tillgång till ett välfungerande stöd och möjligheter att få sina rättigheter tillgodosedda. Under året har ett projektsamarbete med Socialstyrelsen och Nationellt kompetenscentrum anhöriga (NKA) inletts. Projektet syftar till att utveckla en koordinatorfunktion som ska förbättra samordningen av insatser för barn med funktionsnedsättning och fungera som ett konkret stöd till föräldrar. En anhörigkoordinator är anställd i förvaltningen sedan maj 2019 på 50 %, och som under året har arbetat med att utveckla anhörigstödet kring barn med funktionsnedsättning. Stödet genom anhörigkoordinatören ska resultera i bättre villkor för de anhöriga och därmed även för deras barn. Information om anhörigkoordinatörens uppdrag gick initialt ut till familjer vars barn är beviljade insatserna korttidsvistelse eller barnboende. Detta rör sig om cirka 80 familjer. Därefter har enskilda möten med anhöriga till barn genomförts och en informationsträff anordnades där samtliga anhöriga bjöds in. Anhörigkoordinatören har sammanlagt träffat ett tiotal familjer och insatserna har varit varierande beroende på familjens behov av stöd. Tankar finns även på att eventuellt utöka stödet till anhöriga till barn som har insatserna ledsagare, avlösare eller personlig assistans.

Arbetet, som kommer fortsätta de kommande åren, visar redan på en positiv effekt för de familjer som erbjudits stöd. Uppföljning av genomförda insatser och anhörigas upplevelse av stöd har skett i de samtal som anhörigkoordinatören och den anhöriga haft. De familjer som träffat anhörigkoordinatören har upplevt stödet de fått som positivt. Familjerna och anhöriga har känt sig mer avlastade och uttryckt att de har fått stöd i att hitta rätt bland annat kring kontakter. En utmaning som dock identifierats är att få anhöriga att förstå funktionen och använda sig av den. Anhörigkoordinatören kommer att fortsätta arbetet med enskilda träffar, gruppträffar och information på olika sätt.

4) Att chefer och medarbetare i funktionsstödsnämndens verksamheter har de verktyg och den kunskap som krävs för att säkerställa ett långsiktigt, systematiskt och hållbart arbete inom barnrättsområdet.

Under 2019 har kunskapen och kompetensen gällande barnkonventionen och olika rättighetsområden fortsatt att stärkas i förvaltningen. Genom processtödet med Åsa Ekman har kompetensen inom barnrättsfrågor stärkts utifrån det utvecklingsarbete som genomförts. De verksamheter som haft processtöd under året har utgått från respektive verksamhets förutsättningar och behov, vilka bland annat identifierades i nulägesanalysen som genomfördes 2018. Processtödet har därför sett olika ut beroende på vilka utvecklingsbehov verksamheten haft. Inom kontaktpersonsverksamheten har de olika processerna, såsom tilldelning och matchning, setts över ur ett barnrättsperspektiv och utifrån relevanta artiklar i barnkonventionen. Avlösar- och ledsagarservice har gått igenom insatserna och sina olika processer utifrån barnets bästa, och har även genomfört kunskapshöjande insatser i barnkonventionen för medarbetarna. Inom personlig assistans har fokus legat på insatsen och utmaningar kopplade till denna utifrån barnets perspektiv. Utöver det verksamhetsspecifika arbetet har processtödet även använts till vissa riktade områden såsom arbete med barnets bästa i lex Sarah-utredningar och till gemensamt arbete, såsom barnets bästa väg i organisationen, där samtliga verksamheter deltagit.

Våren 2019 deltog två medarbetare i Kommunförbundet Skånes utbildning *FN:s konvention om barnets rättigheter i teori och svensk praktik*. Utbildningen består av flera tillfällen och syftar till att stärka genomförandet av barnets rättigheter och ge deltagarna kunskap och verktyg för att kunna tillämpa rättigheterna, både i beslutsfattande och praktiskt arbete. En handläggare från myndighetsenheten och en medarbetare från den nya barnenheten har genom sitt deltagande blivit barnrättsstrateger. Utöver att medarbetarna stärkt sin egen barnrättskompetens är de ett viktigt stöd i myndighetens och verksamheternas fortsatta utvecklingsarbete. Under året deltog även fyra medarbetare från myndighetsenheten i Barnrättsdagarna i Örebro 9–10 april med temat barn i utsatta situationer. Vidare har kunskaps- och erfarenhetsutbyte med olika svenska kommuner och myndigheter skett genom möten och omvänt studiebesök.

Inom barnenheten har två barndagar genomförts där samtliga medarbetare i enheten deltagit. Under barndagarna har Åsa Ekman hållit i teoretiska och praktiska pass i barnkonventionen och barnets rättigheter och Stina Balldin vid Socialhögskolan i Lund i barns utveckling. Kunskap om barns utveckling och barns rättigheter i utifrån ett funktionsstödsperspektiv är ett viktigt utvecklingsområde för förvaltningen, och de två barndagarna har medfört att verksamheterna inom enheten har fått en gemensam grund att stå på inom dessa områden. Under året har även en satsning gjorts på kompetensutveckling i metoden Marte Meo. Metoden bygger på studier av samspel mellan till exempel medarbetare och brukare, och hur det bidrar till barnets sociala och intellektuella utveckling. Syftet är att stödja och hjälpa medarbetare och anhöriga att se behov och resurser hos barnet och de egna möjligheterna att svara utvecklingsfrämjande på barnets behov samt den egna möjligheten att påverka samspelet mellan sig själv och barnet i positiv riktning. Planen är att alla medarbetare inom verksamheterna i barnenheten ska genomgå grundutbildningen för att skapa ett hållbart och långsiktigt arbete med metoden.

Genom de olika insatserna har det skett en kompetenshöjning som medfört att förvaltningen och dess medarbetare har ett större barnrättsperspektiv. Processtödet med Åsa Ekman har fokuserat både på verksamhetsspecifika och gemensamma processer och arbetssätt, vilka anpassas alltmer utifrån barnkonventionen och barnets perspektiv. En effekt av detta arbete är det lett till en tydlig bild av områden där barnets perspektiv och rättigheter behöver stärkas, och aktiviteter har tagits fram för att säkerställa detta både direkt och på sikt. Att arbetet med barnets rättigheter systematiseras alltmer bidrar till en ökad tydlighet både för barnen som har insats i förvaltningen och för medarbetarna.

Hur har utvecklingsarbetet förankrats i den aktuella nämnden?

Utvecklingsarbetet inom barnrättsområdet har hög prioritet i nämnden, förvaltningen och dess ledning. Chefer på samtliga nivåer samt medarbetare i verksamheterna har under 2019 ingått och varit drivande i utvecklingsarbetet. Dialog om och planering för utvecklingsarbetet har förts med enhetschefer för berörda verksamheter och deras ledningsgrupper samt med förvaltningens ledningsgrupp. I planeringen för processtödet har arbetsgrupper med enhetschefer och representanter från de olika verksamheterna varit delaktiga. Under året har arbetsgrupperna träffats regelbundet för att samordna och återkoppla kring utvecklingsarbetet. Återkoppling har också skett till nämnd och förvaltningsledning under året. I december hölls en längre återkoppling i förvaltningsledning tillsammans med Åsa Ekman, där genomfört arbete och fortsatta utvecklingsområden diskuterades. Informationsinsatser har också skett digitalt och fysiskt för att sprida arbetet i organisationen.

På vilket sätt har tidigare erfarenheter från arbetet med barnets rättigheter använts i utvecklingsarbetet?

Utvecklingsarbetet med barnets rättigheter i funktionsstödsnämnden sker stegvis från år till år. Genom nulägesanalysen som genomfördes 2018 identifierades utmaningar och utvecklingsbehov inom barnrättsområdet, vilket lade grunden för utvecklingsarbetet 2019. De tre huvudsakliga utvecklingsområden som arbetet 2019 har fokuserat på är ett resultat av det tidigare arbetet och av dialog som förts mellan de berörda verksamheterna. Arbetet ramar in av och ligger i linje med nämndens mål och förvaltningens åtaganden på området, vilket gör att arbetet är väl förankrat och går att följa från år till år. De chefer och medarbetare som ingår i utvecklingsarbetet har en mångsidig kompetens och erfarenhet av att arbeta med barn utifrån sina roller och tidigare arbetserfarenheter, vilket är värdefulla erfarenheter som spelat stor roll i utvecklingsarbetet både i år och tidigare år. Samarbetet med andra förvaltningar är också betydelsefullt, där beprövade och redan framtagna metoder, material och annan input har kunnat användas i och inspirera utvecklingsarbetet i funktionsstödsförvaltningen.

Hur kommer nämnden att tillvarata de erfarenheter som gjorts i samband med utvecklingsarbetet?

Det utvecklingsarbete som genomförts under året har fördjupat och stärkt barnrättsarbetet både inom specifika verksamheter och i förvaltningen som helhet. Genom processtödet har verksamheterna utarbetat en plan för det fortsatta arbetet och en gemensam process för barnets bästa väg i organisationen har startats upp. Erfarenheterna från både processtödet och andra insatser som genomförts under året tas med i det fortsatta arbetet. Den interna barnrättsgruppen har fortsatta regelbundna möten och de samarbetsytor som skapats genom utvecklingsarbetet, både inom och utanför förvaltningen, fortsätter att utvecklas och visar redan på positiva effekter i arbetet med att säkerställa barns rättigheter. I takt med att arbetet utvecklas identifieras också fler utvecklingsområden, exempelvis barn som anhöriga, vilket förvaltningen kommer arbeta vidare med framöver.

Samtidigt finns en medvetenhet om att arbetet med barnets rättigheter, och barns möjlighet att utöva dessa rättigheter, är ett långsiktigt arbete som kräver en fortsatt systematik och satsning. De utmaningar och utvecklingsområden som framkom av utvecklingsarbetet 2019 har på olika sätt integrerats i planeringen för 2020. I nämndsbudget 2020 har funktionsstödsnämnden beslutat om ett nämndsmål som tar fasta på barns delaktighet och stödet till anhöriga. Målet "Barns delaktighet i insatser och i beslut som rör dem ska öka och stödet till anhöriga ska stärkas för att möjliggöra trygghet för familjen" gäller för mandatperioden och pekar tydligt ut riktningen för det fortsatta utvecklingsarbetet inom barnrättsområdet. Genom att integrera utvecklingsarbetet i den ordinarie planerings- och uppföljningsprocessen skapas en viljeriktning, tydlighet och struktur i arbetet.

Vilket är resultatet i förhållande till utvecklingsarbets budget?

Utfallet av utvecklingsarbetet har delvis gått enligt planering. Nämnden återredovisar ett överskott av medel, vilket främst kan förklaras av en minskad personalkostnad. Tjänsten som anhörigkoordinator startade i slutet på maj, dock var budgeten för tjänsten beräknad på helår. Utöver det blev även budgetposterna för processtöd och vikariekostnad lägre än beräknat.

Ett barnrättssäkrat funktionsstöd STK-2018-1325	Budget	Utfall	Att återredovisa
	668 200	447 364	220 836

Underskrift ansvarig chef:

Annelie Larsson

Nämnden skickar ärendet vidare till kommunstyrelsen som åiterrapportering av de sökta medlen.

Sista datum för nämndens svar är: 2019-02-28

Nämndens svar skickas till:

registrera.stk@malm.se

samt med kopia till:

Asa.pahlmblad@malm.se

Ange diarienummer STK-2018-1325